

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 57 0 Пс 096014 19 Рев 2
Бања Лука, 16.05.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тица, као предсједника вијећа, Таће Бундало и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља „И.“ д.о.о. Н.Г., кога заступа пуномоћник М.Ђ., адвокат из Б.Л., Улица ..., против тужене РС, Републичке управе за ... РС., коју заступа заступник по закону Правобранилаштво Републике Српске, Сједиште замјеника Бања Лука, ради исплате, одлучујући о ревизијама странака против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 096014 18 Пж 2 од 09.11.2018. године, на сједници одржаној дана 16.05.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужитеља се одбија.

Ревизија тужене се одбацује.

Захтјев тужитеља за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију тужене у износу од 1.023,00 КМ, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 096014 12 Пс 2 од 13.04.2018. године тужени је обавезан да тужитељу, на име главног дуга по рачунима број 12-05-1/09 од 15.09.2009. године и број 12-05-2/09 од 30.10.2009. године, исплати износ од 47.791,45 КМ и законску затезну камату у истом износу од 47.791,45 КМ, те да исплати на име главног дуга износ од 196.046,48 КМ, са законском затезном каматом почев од 13.04.2018. године па до исплате. Тужени је обавезан да тужитељу надокнади трошкове поступка у износу од 35.430,00 КМ, са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате, док је преко досуђеног захтјев тужитеља одбијен.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 096014 18 Пж 2 од 09.11.2018. године, жалба тужене је дјелимично усвојена и првостепена пресуда преиначена у досуђујућем дијелу тако што је одбијен као неоснован захтјев тужитеља за исплату износа од 196.046,48 КМ, са законском затезном каматом. У осталом дијелу жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда у преосталом досуђујућем дијелу потврђена. Жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда, у побијаном одбијајућем дијелу, потврђена. Преиначено је и рјешење о трошковима поступка, садржано у првостепеној пресуди, тако што је тужени обавезан да тужитељу на име трошкова

поступка исплати износ од 17.968,04 КМ, са законском затезном каматом почев од 13.04.2018. године па до исплате, а преко овога износа захтјев тужитеља је одбијен као неоснован. Одбијени су захтјеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду, у одбијајућем дијелу, побија тужитељ, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија и тужена, у усвајајућем дијелу, те такође предлаже да се побијана пресуда преиначи.

У одговору на ревизију тужитеља, тужена предлаже да се ревизија одбије као неоснована. У одговору на ревизију тужене, тужитељ предлаже да се ревизија одбаци као недозвољена.

Ревизија тужитеља није основана, а ревизија тужене није дозвољена.

Предмет спора у овом парничном поступку је захтјев тужитеља да се тужена обавезе да му, на име дуга за изведене радове, исплати износ од 345.682,19 КМ, са законском затезном каматом почев од 30.08.2017. године и, на име доспјелих и обрачунатих законских затезних камата, износ од 208.024,50 КМ.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да је између парничних странака, по проведеном поступку јавног надметања, дана 12.07.2006. године закључен уговор о уступању радова на рјешавању приговора стављених у поступку излагања провођења промјена на дигиталним плановима и списку приговора, ЛОТ 8 Општина Н.Г., к.о. Н.Г. 1; да је дана 12.01.2009. године утврђен обим извршених радова; да је дана 08.01.2009. године од стране тужитеља, као извођача, туженој као наручиоцу извршена предаја уговорених радова; да је вриједност стварно реализованих радова 460.638,00 КМ; да је тужена за овај посао планирала средства у износу од 228.599,98 КМ; да су признати и плаћени радови од стране тужене у износу од 342.899,98 КМ; да је, након испостављања рачуна број 12-05/09 од 13.01.2009. године на износ од 217.932,39 КМ, између парничних странка закључен анекс уговора дана 23.10.2009. године; да је наведеним анексом утврђено да уговорени радови прелазе средства предвиђена планом за ову намјену и то у износу од 50 %, те је уговорено да преостали износ дуга за извршени и предати посао износи 114.300,00 КМ; да је по закључењу анекса уговора, тужитељ туженој доставио рачун број 12-05-2/09 од 30.10.2009. године на износ од 114.300,00 КМ, који рачун је примљен код тужене дана 25.11.2009. године; да је износ од 114.300,00 КМ тужена платила дана 07.12.2011. године; да је, према подацима из налаза вјештака геодетске струке З.Ц., коначан обим радова утврђен провођењем свих планова у катастарским књигама и електронском облику, након чега је ступио на снагу нови премјер катастра некретнина за Н.Г. и то к.о. Н.Г. – 1 који је објављен у „Службеном гласнику РС“ број 96/13 од 12.11.2013. године; да према овом налазу неплаћени износ за извршене радове, према уговореним јединичним цијенама, износи 175.425,00 КМ; да је, из налаза и мишљења вјештака економске струке Д.Р., утврђено да је повременим уплатама тужена платила са закашњењем, по систему урачунавања камате због доцње, и дио главног дуга по рачунима број 12-5-2/09 од 30.10.2009. године и број 12-05-1/09 од 15.09.2009. године тако да је остао неплаћен главни дуг у износу од 47.791,45 КМ и камата у истом износу; да из овог налаза произлази, да

према уговореним јединичним цијенама и радовима који су извршени, нису плаћени радови у вриједности од 196.046,48 КМ.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су се парничне странке налазиле у материјално правном односу по основу уговора о дјелу из одредбе члана 600. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/05, даље ЗОО). Првостепени суд, надаље, утврђује да је тужитељ у цијелости извршио уговорени посао, у обиму како је утврђено налазом вјештака геодетске и економске струке, па је закључио да је, сагласно одредбама члана 622. и 623. ЗОО, исти легитимисан да захтјева извршење обавезе од стране тужене, то јест да иста плати извршени и примљени посао. О висини захтјева првостепени суд је одлучио на темељу налаза и мишљења вјештака економске струке, који је примјеном одредбе члана 313. ЗОО утврдио висину дуга за рачуне који су плаћени са закашњењем, те је утврдио висину дуга за извршени и примљени цјелокупни посао, односно дијела дуга за извршени посао који није плаћен, па је захтјев тужитеља дјелимично усвојио тако што му је, на име дуга по рачунима 12-05.1/09 од 15.09.2009. године и број 12-05-2/09 од 30.10.2009. године, досудио износ од 47.791,45 КМ и на име обрачунате законске затезне камате износ од 47.791,45 КМ, те на име дуга за изведене радове, који нису плаћени, износ од 196.046,48 КМ, са законском затезном почев од 13.04.2018. године па до исплате.

Одлучујући о жалбама странака, другостепени суд је пошао од тога да је предметни уговор о уступању радова закључен по проведеном поступку јавног надметања и да је тужена за ове послове планирала средства у износу од 228,599,98 КМ, који износ је тужена платила закључно са плаћањем рачуна 12-05.1/09 од 15.09.2009. године у износу од 47.313,73 КМ. Имајући у виду, да је након достављања рачуна тужитеља број 12-05/09 од 13.01.2009. године на износ од 217.932,39 КМ, између странка дана 23.10.2009. године закључен анекс уговора, којим је уговорено да преостали износ за извршени рад, који премашује планирана средства, у висини од 50% износи 114.300,00 КМ, те да је исти плаћен у 12. мјесецу 2011. године, другостепени суд је, имајући у виду одредбе члана 39. став 3., 11. став 4. тачка д) алинеја 1. и 2. и члан 2. тачка 10. Закона о јавним набавкама БиХ („Службени гласник БиХ“ број 49/04 до 87/13, даље: ЗЈН), те да су парничне странке закључиле уговор и анекс уговора у складу са тим одредбама, закључио да није основан захтјев тужитеља за плаћање износа који немају основа у уговору како то налаже ЗЈН, па тиме ни за плаћање износа од 196.046,48 КМ, који се према наводима тужбе односи на радове који су извршени у већем обиму од договореног. Сагласно томе, другостепени суд је жалбу тужене дјелимично усвојио и првостепену пресуду у овом дијелу преиначио тако што је одбио захтјев тужитеља за исплату износа од 196.046,48 КМ, док је у осталом дијелу жалбу тужене одбио и првостепену пресуду одржао на снази у дијелу којим је досуђен износ од 47.791,45 КМ, код утврђења да је тужена рачуне од 15.09.2009. године и 30.10.2009. године платила са закашњењем, те да је износ дуга по тим рачунима вјештак економске струке утврдио у складу са чланом 312. и 313. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО). Из наведених разлога, другостепени суд је жалбу тужитеља у цијелости одбио.

Одлука другостепеног суда, у одбијајућем дијелу који је предмет мериторног испитивања, је правилна и законита и ревизионим наводима тужитеља није доведена у озбиљну сумњу.

Правилно другогостепени суд налази да су за одлуку о захтјеву тужитеља релевантне одредбе ЗЈН.

Према одредби члан 39. став 3. ЗЈН приликом додјеле уговора о набавци, цијена наведена у најуспјешнијој понуди, као и услови утврђени у тендерској документацији не могу се мијењати.

У конкретном случају, по проведеном поступку јавног надметања за избор најповољнијег понуђача, између странака је дана 12.07.2006. године закључен уговор број 10-11/06 о уступању радова на рјешавању приговора стављених у поступку излагања, провођења и промјена на дигиталним плановима и списку приговора. Наведени уговор је, по проведеном специфичном поступку додјеле уговора, закључен у складу са одредбом члана 39. став 1. ЗЈН, која законска одредба прописује да квалификовани понуђач постаје уговорна страна са којим уговорни орган закључује уговор чији предмет је одређен тендерском документацијом, а уговорена цијена је наведена у прихваћеној најповољнијој понуди, па се цијена и услови утврђени у тендерској документацији не могу уговором мијењати (члан 39. став 3. ЗЈН). Чланом 2. уговора су утврђене јединачне цијене радова, те да ће се укупна вриједност радова одредити након пријема радова и тачно утврђеног обима посла, обрачуната према јединачним цијенама, а до висине планом предвиђених средстава. Чланом 3. је уговорено да ће се плаћање вршити авансно у износу од 15.000,00 КМ, а остатак у току извођења радова сукцесивно по привременим ситуацијама до окончања укупног посла, предаје извршених радова и испостављању коначног рачуна.

Према утврђењу нижестепених судова, планирана средства за наведене послове износе 228.509,98 КМ (према подацима из налаза вјештака економске струке и према записнику од 14.10.2009. године са састанка представника тужитеља и тужене ради споразумног рјешавања међусобних потраживања).

Тужена је, према даљем утврђењу нижестепених судова, по основу аванса и 6 привремених ситуација тужитељу платила износ од 181.286,25 КМ. Тужитељ је туженој (по 7. окончаној ситуацији) испоставио рачун од 13.01.2009. године на укупан износ од 217.932,39 КМ. По пријему обавјештења тужене од 10.08.2009. године, да рачун није у складу са уговором (јер вриједност изведених радова прелази планом предвиђена средства од 228.600,00 КМ, с обзиром да је до испостављања тог рачуна плаћено 181.286,25 КМ, и да се може исплатити 47.313,75 КМ, тужитељ је доставио рачун од 15.09.2009. године на означени износ, који је тужена платила дана 28.12.2009. године. Тим плаћањем су реализована планирана средства.

Према одредби члана 11. став 4. тачка д) алинеја 1. и 2. ЗЈН за додатне услуге или радове који нису укључени у првобитно закључени уговор, који постану неопходни за извођење радова, уговори се могу закључити са добављачем коме је додијељен главни уговор, а укупна вриједност уговора додијељених за додатне радове не може прећи 50% од вриједности главног уговора.

Дана 14.10.2009. године је одржан састанак представника тужитеља и тужене ради споразумног рјешавања међусобних потраживања. Записнички је констатовано да планирана средства износе 228.600,00 КМ, а да вриједност изведених радова износи 399.218,66 КМ, те да су странке сагласне да се закључи анекс уговора до 50% вриједности основног уговора (на износ од 114.300,00 КМ). Том приликом је констатована и сагласност законског заступника тужитеља да се разлика (до укупне вриједности изведених радова) не

исплати, на име будуће пословне сарадње и уговорне казне. Сагласно томе, између странака је дана 23.10.2009. године закључен анекс уговора (протоколисан и потписан дана 07.12.2009. године), којим је уговорено да ће тужена на име укупне вриједности изведених радова платити износ од 114.300,00 КМ, по испостављеној факури тужитеља. Тај износ тужена је платила дана 07.12.2011. године, па је тиме укупно платила износ од 342.899,98 КМ.

Произлази да је између странака, за изведене радове који премашују планирана средства, у складу са чланом 11. став 4. тачка д) алинеја 1. и 2. ЗЈН закључен анекс уговора, по којем је тужена измирила обавезе, али са закашњењем (као и са закашњењем рачун од 15.09.2009. године) усљед чега је обавезана на плаћање износа од 47.313,73 КМ, са каматом.

Како је, дакле, тужена испунила своју обавезу из уговора о јавној набавци, то је правилан закључак другостепеног суда да захтјев тужитеља за исплату у осталом дијелу нема основа у уговору, како то налаже ЗЈН, па је захтјев тужитеља у преосталом дијелу правилно одбијен. Стога се не могу прихватити ревизиони наводи да нема прекорачења вриједности изведених радова ни према уговору, ни према ЗЈН.

Тужитељ у ревизионим наводима, даље, превасходно приговара правилности утврђења нижестепених судова да планирана средства у конкретном случају износе 228.600,00 КМ, које утврђење у смислу одредбе члана 240. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП), не може бити предмет преиспитивања у ревизионом поступку. Тужитељ изричито, у овом дијелу навода, не истиче да је спорно чињенично утврђење нижестепених судова евентуално резултат повреде одредбе члана 8. ЗПП.

Међутим, и кад би се узело да се тужитељ у ревизији позива на наведену повреду, с обзиром да наводи да је то утврђење противно изведеним доказима, те када би се прихватила тврдња ревидента да су планирана средства износила 378.600,00 КМ (податак из налаза вјештака геометра Р.Н.), то не би било од утицаја на другачију одлуку у овој парници. Наиме, тужитељу не би могла припасти разлика између евентуално планираних средстава од 376.600,00 КМ и укупно плаћеног износа од 342.899,98 КМ, код тога да се тужитељ закључењем анекса уговора (до када му је плаћањем рачуна од 15.09.2009. године плаћено укупно 228.599,25 КМ) сагласио да анекс уговора гласи на износ од 114.300,00 КМ, све на име укупне вриједности изведених радова. При томе, с обзиром на садржај записника са састанка од 14.10.2009. године који је предходио закључењу анекса уговора, нема мјеста ревизионим наводима да је тужена код закључења анекса лажно приказала планирана средства. Тужитељу поготово не би могла припасти разлика између евентуално планираних средстава од 376.600,00 КМ и утврђене укупне вриједности радова од 460.638,00 КМ, јер у том дијелу између странака нема закљученог никаквог уговора, нити је могуће закључење у складу са одредбама ЗЈН.

Не стоје ни ревизиони наводи да је тужена у самом уговору била дужна да наведе ограничење, јер је у уговору и наведено да ће се плаћање извршити до висине планираних средстава. Како су одредбе ЗЈН императивне нарави, те се имају примјенити код закључења уговора и плаћања, то су без утицаја ревизиони наводи да тужена није могла тражити извршење послова већег обима од планираних средстава.

Сагласно датим разлозима, ревизија тужитеља је одбијена, примјеном одредбе члана 248. ЗПП.

Насупрот томе, у конкретном случају овај суд о ревизији тужене није одлучивао мериторно, јер за то нису испуњени процесни услови.

Одредбом члана 237. став 2. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена ако вриједност побијаног дијела правоснажне пресуде не прелази 30.000,00 КМ, а у привредним споровима 50.000,00 КМ.

Према одредби члана 316. став 2. и 3. ЗПП као вриједност предмета спора се узима у обзир само вриједност главног дијела захтјева, док камате, уговорна казна и остала споредна тражења се не узимају у обзир при одређивању вриједности спора ако не чине главни захтјев.

Како у овом привредном спору побијани дио по ревизији тужене износи 47.791,45 КМ (који износ је тужена обавезана да плати тужитељу), односно не прелази износ од 50.000,00 КМ, произлази да сагласно одредби члана 237. став 2. ЗПП ревизија није дозвољена.

У изјављеној ревизији тужена није предложила да се о ревизији одлучи у смислу одредбе члана 237. став 3. ЗПП, нити је означила правно питање због којег се ревизија подноси и прописе који се на њега односе, а није ни одређено изложила разлоге због којих сматра да је то питање важно за осигурање јединствене примјене права и равноправности свих у његовој примјени (члан 237. став 3. и 4. ЗПП), па произлази да ни по овим законским одредбама нема мјеста одлучивању по изјављеној ревизији.

Из изложеног, ревизија тужене је одбачена, примјеном одредбе члана 247. став 1. и 4. у вези са чланом 237. став 2. и 4. ЗПП.

Захтјев тужитеља, за накнаду трошкова састава одговора на ревизију тужене у износу од 1.023,00 КМ, је одбијен, јер се не ради о нужном трошку у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић